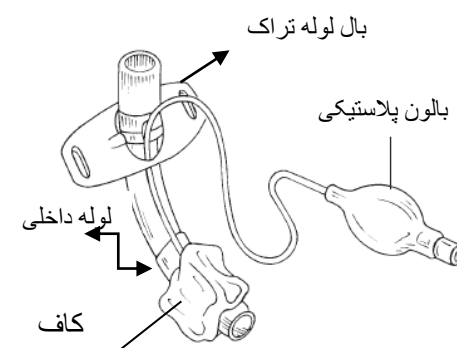

تراکیاستومی به معنی ایجاد یک سوراخ در ناحیه نای و عبور یک لوله از طریق آن می باشد. این لوله به بیمار کمک می کند تا از طریق آن تنفس کند. بیشترین علت ایجاد لوله تراکیاستومی بروز انسداد در راههای هوایی فوقانی است. گاهی این وسیله را برای اتصال به دستگاه تنفس مصنوعی برای بیمار بکار می برند. بیشتر این لوله ها به صورت موقت کار گذاشته می شود. این لوله در اندازه های مختلف وجود دارد. طول این لوله از ۵ سانتی متر تا ۱۵ سانتی متر و قطر آن از ۲ میلی متر تا ۱۲ میلی متر متغیر است.

اجزای تشکیل دهنده لوله تراکیاستومی:

• **کاف** که به صورت بالون یا بادکنک است در انتهای لوله تراکیاستومی قرار دارد که باعث محکم قرار گرفتن لوله در داخل نای می شود، همچنین مانع جریان هوا از طریق دهان یا بینی می شود و فقط جریان را از طریق لوله تراک برقرار می کند. زمانی که این کاف باد است بیمار قادر به صحبت کردن نمی باشد. این کاف از طریق وارد کردن هوا از یک بالون پلاستیکی که در انتهای دیگر لوله می باشد باد می شود. زمانی که این کاف پر است فرد قادر به صحبت کردن نیست.

• **دو بال لوله تراک** که دارای دو سوراخ در دو طرف می باشد و از طریق رد کردن یک ریسمان از این دو سوراخ بر روی گردن ثابت می شود.

• **لوله داخلی** که در نای قرار می گیرد و هوا از طریق آن انتقال می یابد.

ساکشن:

ساکشن کردن به معنی خارج کردن ترشحات از لوله تراکیاستومی می باشد که باعث باز ماندن راه هوایی می شود و زمانی باید انجام شود که ترشحات با سرفه خارج نمی شوند.

وسایل مورد نیاز برای ساکشن:

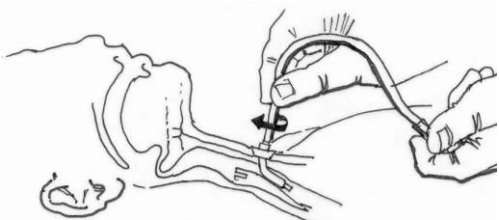
- ✓ دستگاه ساکشن
- ✓ لوله ساکشن که نباید بیشتر از نصف قطر لوله تراک باشد. اندازه آن را می توانید از پرستار یا پزشکتان سؤال کنید.
- ✓ دستکش یکبار مصرف
- ✓ ظرف حاوی آب تازه و سرد

روش انجام ساکشن:

روش انجام ساکشن را از پرستار سؤال کنید زیرا در صورت امکان می توانید از روش تمیز استفاده کنید در این حالت به نکات زیر توجه کنید:

- قبل از شروع ساکشن دستهای خود را شستشو دهید.
- و می توانید دستکش بپوشید. سپس دستگاه را به لوله ساکشن وصل کنید.
- مطمئن باشید سر و شانه کمی بالاتر قرار دارد.
- قبل از شروع ساکشن قفسه سینه را فیزیوتراپی کنید.
- به این صورت که دست خود را کپ یا گود کرده و از پایین به بالا بر روی قفسه سینه ضربه وارد کنید توجه کنید این کار را هم در جلو قفسه سینه و هم در پشت و در تمام قسمتها انجام دهید می توانید نحوه انجام آنرا از پرستار بپرسید.

- هنگام وارد کردن لوله به داخل لوله تراکیاستومی دستگاه ساکشن نمی بایست کار کند. به این منظور دست خود روی دهانه آزاد رابط قرار ندهید. ۱۰-۱۵ سانتیمتر (تقریباً یک سوم) از لوله را وارد کنید.
- دست خود را روی دهانه آزاد رابط قرار دهید تا شروع به کار کند و به صورت چرخشی لوله را خارج کنید.
- طول مدت زمان لازم برای خارج کردن لوله بیشتر از ۱۰ ثانیه نشود.

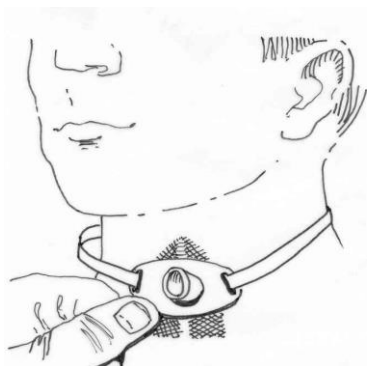
- اگر مجدد بیمار دارای ترشح بود اقدامات بالا را تکرار کنید. فقط توجه کنید بین دوبار ساکشن ۳۰ ثانیه تا یک دقیقه فاصله بگذارید.
- در آخر لوله را با ساکشن کردن آب موجود در ظرف شستشو دهید.
- در صورت تمیز بودن لوله می توانید آن را با استفاده از حوله ای خشک کنید و سپس آنرا در یک پوشش پلاستیکی تمیز قرار دهید و برای استفاده بعد آماده کنید.
- در صورت چسپیدن ترشح به لوله آن را دور بیندازید.
- در صورت پر شدن شیشه ساکشن آنرا خالی کرده و با آب بشویید و سپس با حوله ای تمیز خشک کنید.
- در صورت بدبو بودن ترشحات و وجود خون روشن در آن به پزشک مراجعه شود.
- از قرار گرفتن در محیطهای آلوده با گرد و خاک و دود سیگار اجتناب کنید.

فنی

مرکز آموزشی درمانی نمازی
واحد آموزش ضمن خدمت

مراقبت از تراکیاستومی

PT-HO-100

تهیه کننده:

سمیه زهرایی فرد کارشناس ارشد پرستاری

بازبینی: اشرف معماریزاده

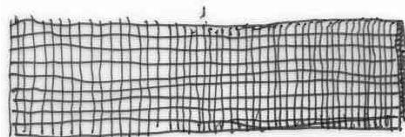
کارشناس ارشد مراقبت ویژه نوزادان

استاد علمی: دکتر امید ممد کریمی متخصص بیماریهای

دافلی

۱۳۹۴

✓ پوست اطراف لوله را باید حداقل روزی دوبار با استفاده از آب تمیز کنید و اگر زودتر کثیف شد هر ۸ ساعت آنرا تمیز کنید.

در موارد زیر به پزشک مراجعه کنید:

- ✓ در صورت ورم و قرمزی اطراف لوله تراکیاستومی
- ✓ در صورت تنگی نفس حتی بعد از ساکشن کردن
- ✓ وجود درد قفسه سینه
- ✓ خروج خون از سوراخ
- ✓ انسداد لوله و عدم توانایی برای تمیز کردن آن
- ✓ خارج شدن لوله

منابع:

1- Smeltzer S, Bare B. Brunner & Suddarth's Text book of Medical Surgical Nursing. (2010). Lippincott Williams & Wilkins 12th ed

2- <http://www.mdconsult.com/das/patient/body/330760252-5/1299565122/10089/58239.html>

Accessed: March 2011

3- A Training Manual for Paediatrics & Adults. Healthcare Professionals and Caregivers. Available from:

<http://www.stmichaelshospital.com/pdf/crich/sru-respiratory-therapy-manual.pdf>

Accessed: Jun 2010

• در هنگام حمام کردن دوش آب را پایین تر از سوراخ قرار دهید.

• مراقب باشید هنگام استفاده از صابون برای شستشوی بدن وارد لوله نشود.

• هنگام تراشیدن موهای اطراف و نزدیک تراک گازی را روی سوراخ قرار دهید و مراقب باشید وارد سوراخ نشود.

• از لباسهایی استفاده کنید که یقه آن موجب پوشاندن سوراخ نشود.

• اگر قصد دارید به بیرون منزل بروید و هوا سرد بود روی تراک را با گازی بپوشاند این باعث می شود هوایی را که تنفس می کنید گرمتر شود و مانع از آن می شود که هوای سرد ریه ها را تحریک کند. این روش را می توانید هنگام بادی بودن هوا و آلوده بودن آن نیز انجام دهید.

• از یک دستگاه بخور در منزل استفاده کنید تا مانع از خشک شدن راه هوایی شود. همچنین در صورت عدم منع روزانه حداقل ۸ لیوان آب بنوشد.

• در صورت وجود استفراغ، روی تراک را گازی قرار دهید تا مانع از ورود به ریه شود و در صورتیکه شک کردید که وارد ریه شده است سریعاً بیمار را ساکشن کنید.

• علت وجود خون در ترشحات انتخاب نادرست سایز لوله می باشد. ساکشن را بسیار آرام انجام دهید و سایز صحیح لوله را از پرستار خود بپرسید.

مراقبت از پوست اطراف تراکیاستومی:

✓ پوست اطراف لوله می بایستی همیشه تمیز باشد که از بروز عفونت جلوگیری شود.

✓ بند تراکیاستومی را که لوله تراک را به دور گردن ثابت می کند می بایست روزانه عوض شود و اگر زودتر کثیف شد زودتر می بایست عوض شود.